

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 82.132 van 23 augustus 1999

A. 84.107/XIII-1135

A. 82.300/XIII-995

In zake : **1. DEGRAVE** Fernand,
2. VALTER Daniel,

die beiden woonplaats hebben
gekozen bij Mr. Gilbert DMEZ
en Mr. Laure DMEZ, advocaten,
Wijnheuvelenstraat 227
1030 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoor-
digd door zijn regering,
dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pierre LAMBERT, advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel.

Tussenkomen de partij :

FRANCOIS Stéphane,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Eric LAMBERT, advocaat,
rue de Namur 69
4000 Luik.

**DE WND. VOORZITTER VAN DE VIE VAKANTIEKAMER VAN DE RAAD
VAN STATE, ZITTING HOUDEND IN KORT GEDING,**

Gezien de op 12 mei 1999 ingestelde vordering
waarbij Fernand DEGRAVE en Daniel VALTER de schorsing
vorderen van de tenuitvoerlegging van de steden-
bouwkundige vergunning die op 23 december 1998 door de
Waalse Gewestminister van ruimtelijke ordening, uitrus-

ting en vervoer is afgegeven aan Stéphane François, waarbij laatstgenoemde gemachtigd wordt een kippenbedrijf voor 15.600 stuks pluimvee te Nandrin (Yernée-Fraineux), rue de Villers, op te trekken op een stuk grond, kadastraal bekend sectie A, nr. 32 a en 41 m;

Gezien het verzoekschrift tot nietigverklaring dat op dezelfde dag door dezelfde verzoekers is ingediend;

Gezien de op 18 juni 1999 ingestelde vordering waarbij dezelfde verzoekers de schorsing van de tenuitvoerlegging vorderen van de beslissing d.d. 28 april 1999 van dezelfde minister, waarbij deze het genoemde besluit van 23 december 1998 intrekt en een vergunning verleent voor dezelfde constructie;

Gezien het verzoekschrift tot nietigverklaring dat op dezelfde dag door dezelfde verzoekers is ingediend;

Gelet op de nota met opmerkingen en gezien het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 augustus 1999 waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 19 augustus 1999 om 10.00 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. DEMEZ, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, van Mr. HENDRICKX, loco Mr. Pierre LAMBERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. Eric LAMBERT, advocaat, die voor de tussenkomenende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de vorderingen tot schorsing :

Stéphane François heeft op 11 juni 1998 bij het gemeentebestuur van Nandrin een aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning ingediend voor de bouw van een kippenbedrijf in de rue de Villers te Yernée-Fraineux. Uit het voorafgaand milieu-effectrapport dat bij de aanvraag was gevoegd, blijkt meer bepaald dat het bedrijf bestemd zou worden voor het kweken van "braadkippen" en 15.600 dieren zou kunnen bevatten.

Volgens de voorschriften van het gewestplan van Hoei-Borgworm, vastgesteld door de Koning op 20 november 1981, ligt het perceel in landbouwgebied en in de onmiddellijke nabijheid van een bosgebied. Op het perceel is geen gemeentelijk plan van aanleg, noch een verkavelingsvergunning van toepassing.

De geplande constructie bestaat uit een landbouwloods met een maximumhoogte van 6,49 m, met een lengte van 115,50 m en een breedte van 23,40 m, die halverwege de helling wordt gebouwd, parallel met de as

van de vallei van het riviertje Fond de Houripont en ten zuiden van een klein bos, "Rome-bos" genaamd, dat eigendom is van de eerste verzoeker. Er is voorzien in de aanplanting van groenschermen aan de west- en de zuidkant. Volgens het milieu-effectrapport is de biologische kwaliteit van de plaats zwak - een standpunt dat niet gedeeld wordt door de verzoekers. Het voertuigenverkeer dat door de exploitatie wordt veroorzaakt wordt geraamd op honderdzestig zware vrachtwagens voor een productiecyclus van achtenveertig weken (voeding en aan- en afvoer van de kippen, vervoer van de eieren naar een broederij, weghalen van krenge en van de kippenmest), dat wil zeggen gemiddeld twee tot drie vrachtwagens per week. Wat de mest betreft, heeft de exploitant, die niet over gronden beschikt, uitrijovereenkomsten gesloten met twee landbouwers op basis van de hoeveelheden genoemd in de "code van goede landbouwpraktijken". De krenge worden iedere week verwijderd en tijdelijk opgeslagen in lekvrije vaten. Op twee kilometer ten zuidwesten van de plaats waar het bedrijf zal worden opgetrokken, ligt een waterwinningsgebied. Er is niet voorzien in een rechtstreekse lozing van afvalwater. Het water waarmee de kippenstal wordt schoongemaakt, wordt opgevangen in een tank en vervolgens op landbouwgrond uitgereden. De uitstoot in de lucht zou voornamelijk bestaan uit stof (maximum 2100 kg per jaar) en ammoniak (1325 kg NH₃ per jaar). Het gevaar van verzuring door ammoniak zou door de samenstelling van de grond beperkt zijn. De geuren zouden binnen een straal van 100 meter kunnen worden waargenomen. Het enige lawaai van enige betekenis zou worden voortgebracht door de "blaaswagens" die het kippenvoer aanbrengen. Om die hinder te beperken zou de bevoorrading alleen plaatsvinden tijdens de werkdagen, tussen 8.00 en 20.00 uur.

Op 15 juni heeft het directoraat-generaal Landbouw van het Ministerie van het Waals Gewest een gunstig advies uitgebracht over het project.

Op 24 juni is een werkgroep bijeengekomen om het advies van de gemeentelijke adviescommissie voor ruimtelijk ordening voor te bereiden. De conclusies van die werkgroep waren dat het ging om een niet-grondgebonden bedrijf, dat het milieu-effectrapport niet voldoende rekening hield met de woning die in de onmiddellijke nabijheid ligt, dat het bedrijf een negatieve impact zou hebben op het landschap, dat in het dossier geen gewag werd gemaakt van de aanwezigheid van uit biologisch oogpunt interessante gebieden, noch van de aard van de detergents en van de ontsmettingsmiddelen die worden gebruikt, en dat er onzekerheden bestonden met betrekking tot de afvoer van de kippenmest. Wat dat betreft (punt 7), is voorgesteld de geldigheidsduur van de exploitatievergunning af te stemmen op de uitrijovereenkomsten. Op 6 juli heeft de commissie met zeven stemmen tegen twee en vijf onthoudingen een gunstig advies uitgebracht, op de volgende gronden :

" De opmerkingen van de werkgroep zijn niet gegrond, op punt 7 na.
De exploitatievergunning kan immers maar afgegeven worden voor de periode gedurende welke de mest kan worden uitgereden.
Ook dient erover gewaakt te worden dat zoveel mogelijk groen wordt aangeplant, om de vorm van het gebouw zoveel mogelijk te breken en om het gebouw zoveel mogelijk te verbergen".

Op 13 juli heeft het college van burgemeester en schepenen het dossier overgezonden aan de gewestelijke diensten, waarbij het een gunstig advies heeft verstrekt, met vermelding van de voorwaarde dat rond het gebouw aanplantingen worden aangebracht en er geen afvalwater wordt geloosd, wegens de nabijheid van een waterwinningsgebied. Tussen juli en november 1998 zijn er, inzonderheid naar aanleiding van het openbaar

onderzoek over de aanvraag van de exploitatievergunning, tegen het project verscheidene bezwaarschriften en één petitie met 99 handtekeningen ingediend, waarbij de gevolgen voor het landschap en de hinder die zulk een bedrijf zou veroorzaken werden aangeklaagd. Ook wordt betwist dat Stéphane François landbouwer zou zijn. Volgens de tweede verzoeker zou hij slechts een stroman zijn en zou het kapitaal voor de exploitatie en de winst van de exploitatie komen van en terugkeren naar een onderneming in het Vlaams Gewest, aangezien dat gewest verzadigd is op het gebied van industriële kwekerijen. In het dossier staat evenwel dat het gedeelte van het geïnvesteerde kapitaal waarvoor een lening is aangegaan, geleend is bij de BBL.

Op 19 augustus 1998 heeft de gemachtigde ambtenaar om de volgende redenen een ongunstig advies uitgebracht over het ontwerp :

" (...) De activiteiten en werken brengen de algemene bestemming en de architectuur van het gebied in het gedrang, en wel om de volgende redenen :
De vestigingsplaats ligt in een klein dal met grote landschappelijke waarde.
Door deze nieuwe constructie zou het landschap worden verstoord.
Het zou oordeelkundiger zijn het bedrijf in een minder open ruimte te vestigen.
Zou het niet mogelijk zijn zulke bedrijven bijeen te brengen op eenzelfde plaats of het bedrijf eventueel meer naar het oosten te verplaatsen zodat het beter in het landschap kan worden ingepast."

Op 26 augustus heeft het college de vergunning geweigerd.

Op 11 september heeft de tussenkomende partij tegen die beslissing beroep ingesteld bij de gewestregering, een beroep waarbij er de nadruk op wordt gelegd dat het project verenigbaar is met de bestemming ervan in een landbouwgebied. Bij het beroep is de akte van oprichting gevoegd van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid "Avicondroz", waarvan Stéphane

François alle aandelen heeft en waarvan het doel met name bestaat in de exploitatie van het omstreden bedrijf. Die vennootschap is op 10 augustus 1998 opgericht. De verkoop van het terrein is afgesloten met die vennootschap bij een op 13 november 1998 verleden authentieke akte.

Op 23 december 1998 is de gevraagde vergunning afgegeven met de handeling die met het eerste beroep wordt bestreden (82.300/XIII-995).

Op 20 januari 1999 heeft het college van burgemeester en schepenen in het kader van de politie over de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen een vergunning afgegeven voor de exploitatie van het kippenbedrijf voor dertig jaar. Op 29 januari heeft verzoeker Valter tegen die vergunning beroep ingesteld bij de bestendige deputatie. Aangezien deze op 29 juli nog geen uitspraak had gedaan, heeft hij hieraan op 29 juli een aanmaning gestuurd, waarbij hij artikel 14, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State heeft aangevoerd.

Op 18 maart 1999 heeft de Koninklijke commissie voor monumenten, landschappen en opgravingen de gemachtigde ambtenaar aangeschreven om hem mee te delen dat ze tegen het project gekant was.

Op 28 april heeft de minister de eerste vergunning ingetrokken en vervangen door een andere, met eenzelfde dictum, maar anders gemotiveerd. Dat is de handeling die met het tweede beroep wordt bestreden (84.107/XIII-1135).

Bij een beschikking van de rechter in kort geding van de rechtbank van eerste aanleg te Hoei d.d. 20 juli 1999 is de vordering van de verzoekers, waarbij ze probeerden te verkrijgen dat de met de bestreden handeling vergunde werkzaamheden zouden worden

stilgelegd, afgewezen omdat er geen sprake was van dringende noodzakelijkheid.

Overwegende dat de twee beroepen verknocht zijn en er grond is om ze samen te voegen;

Overwegende ambtshalve dat de handeling die met het tweede beroep wordt bestreden in de plaats is gekomen van de handeling die met het eerste beroep wordt bestreden; dat tot laatstgenoemd beroep slechts aanleiding is in zoverre de handeling die met het tweede beroep wordt bestreden vernietigd of geschorst wordt; dat eerst het tweede beroep dient te worden onderzocht;

Overwegende dat de tussenkommende partij de ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing betwist op de grond dat de werkzaamheden die met de bestreden vergunning zijn toegestaan, rond het einde van juli 1999 zijn voltooid;

Overwegende dat uit het plaatsbezoek dat op 19 augustus 1999 is gehouden, blijkt dat de werkzaamheden, ook al zijn ze ver gevorderd, niet helemaal voltooid zijn, en dat het gebouw, in de huidige staat, niet kan worden gebruikt voor datgene waarvoor het bestemd is, zodat de verzoekers een belang blijven hebben bij de vordering tot schorsing; dat de vordering tot schorsing ontvankelijk is;

Overwegende dat de verzoekers de ontvankelijkheid van het verzoekschrift tot tussenkomst betwisten op de grond dat de echte begunstigde van de bestreden handeling niet Stéphane François is, maar de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid "Avicondroz", die op 10 augustus 1998 is opgericht bij een akte van notaris Dapsens en die op 13 november 1998 eigenaar is geworden van het terrein; dat ze van oordeel zijn dat in werkelijkheid de tussenkommende partij garant

heeft gestaan voor die vennootschap, die toen in oprichting was, dat de vennoot van een rechtspersoon slechts een onrechtstreeks belang heeft bij de nietigverklaring van een beslissing die betrekking heeft op die rechtspersoon, dat, wanneer het gaat om het instellen van een beroep tot nietigverklaring, die rechtspersoon beroep moet instellen, en ze niet inzien waarom dat anders zou zijn voor de verzoeken tot tussenkomst;

Overwegende dat de bestreden handeling is afgegeven aan Stéphane François en dat laatstgenoemde er belang bij heeft de regelmatigheid ervan te verdedigen, met welke overeenkomsten ook - die overigens niet aan derden kunnen worden tegengeworpen - hij verbonden is aan de bvba Avicondroz, waarvan hij alle aandelen bezit;

Overwegende dat de verzoekers aanvoeren dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handeling een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen; dat dat nadeel volgens hen uit elf elementen bestaat, die ze als volgt uiteenzetten :

" 1. Op 20 en 21 januari 1999 zijn draineerwerkzaamheden (het aanbrengen van een drain op minder dan één meter van het Rome-bos) en werkzaamheden voor de verbetering van weg nr. 8 (verharden van deze weg met steenslag over een lengte van 265 m) ondernomen. Daartoe is met een mechanische schop een laag van 10 tot 20 cm over de hele breedte van de gemeenteweg en over een lengte van +/- 250 m afgeschraapt. De weekends van 23 januari 1999 tot 30 januari 1999 hebben de heer FRANCOIS, de heer BALTUS en de heer VAESSEN met behulp van zwaarbeladen trekkers, via de rue du Cimetière, die verboden is voor voertuigen van meer dan 15 ton, grond en stenen vervoerd en aan- en afgereden tussen het stuk grond van de heer FRANCOIS en de boerderij van de heer BALTUS. Door die trekkers is het gedeelte van de weg vóór het huis van de heer VALTER, de enige toegang naar zijn huis, stukgereden. Bovendien hebben die trekkers, door door de rue du Cimetière te rijden, de hele zijkant van de weg vóór de woning van de heer DEGRAVE vernield. Door de betrokken werkzaamheden is de weg vóór de woning van heer VALTER onberijdbaar geworden en is de

rue du Cimetière zo modderig geworden dat het gevaarlijk is om er te rijden.

De heer VALTER heeft klacht ingediend bij de rijkswacht van Nandrin. Als gevolg daarvan is de straat schoongemaakt en is met een bulldozer de bovenlaag van de weg weggeschraapt, maar men heeft daarbij ook de taluds afgeschuurd, waardoor ze ingezakt zijn. Op 27 en 28 januari 1999 hebben de burens tevens vastgesteld dat er grondwerken en verhardingswerkzaamheden voor de aanleg van een plein aan de gang waren aan de westkant van het bestreden gebouw, en grondwerken voor een ander plein aan de oostkant van het bestreden gebouw.

De omvangrijke en zware ladingen, die telkenmale het toegestane gewicht van 15 ton overschreden, zijn opnieuw via de rue du Cimetière vervoerd, met het risico dat de brug daardoor gedestabiliseerd zou worden en dat de rijweg nog meer zou verzakken. De verzoekers hebben scheuren vastgesteld in de sluitstenen onder de rondboog van de brug van de rue du Cimetière. Na een plaatsbezoek heeft de hoofddirecteur-ingenieur van de technische dienst van de provincie Luik bevestigd dat er een "scheur was in het gewelf stroomafwaarts van de brug alsook verscheidene diepe groeven veroorzaakt door het vallen van stenen die deel uitmaken van de brug".

De rijkswachters van Comblain-au-Pont die in het weekend dienst hadden, hebben de overtreding op het toegestane maximumgewicht vastgesteld. Verwonderlijk genoeg is een half uur later de wegbebakening aldus gewijzigd dat een vermelding "uitgezonderd plaatselijk verkeer" onder het bordje met de beperking tot 15 ton is aangebracht, waardoor het af- en aanrijden straffeloos kon worden voortgezet. Vreemd genoeg was er alleen zulk een verkeersteken aangebracht in de richting van Villers naar Yernée. Twee weken later, toen de werkzaamheden aan het kippenbedrijf zijn onderbroken, is het bordje weggehaald.

In de loop van april 1999 hebben de verzoekers vernomen dat een bewoner van het dorp bij de rijkswacht van Engis klacht had ingediend tegen de heer FRANCOIS en de heer BALTUS wegens nachtelijk verkeer van trekkers en aanhangwagens, geladen met stenen, en dat ook een nabijgelegen steengroeve klacht had ingediend wegens diefstal van stenen. Die gestolen stenen, die opgeslagen waren op de boerderij van de heer BALTUS, zijn eind januari 1999 vervoerd naar het terrein van de heer FRANCOIS.

Vanaf het weekend van 1 mei 1999 zijn de funderingswerken voor het gebouw versneld hervat, zonder onderbreking, alsook het installeren van kokers en het trekken van elektrische kabels, de aanleg van de pleinen voor en achter het gebouw en de aanleg van de gemeentelijke toegangsweg.

2. Het gebouw van de heer VALTER, dat ingesloten is door en in de nabijheid (150m) ligt van het betrokken industrieel bedrijf, zal sterk in waarde verminderen.

3. Het optrekken van zulk een groot gebouw ($l = 115,50$ m; $b = 23,40$ m, $h = 6$ m; dat wil zeggen een omvang van $2702,7$ m²) vormt uit de aard der zaak een moeilijk te herstellen nadeel.

4. Het gebouw van de heer VALTER ligt op 130 m van het bestreden gebouw. Het gebouw waarvoor een vergunning is afgegeven kan niet aan het zicht worden onttrokken aangezien het zo dichtbij ligt.

5. Aanslag op het ecologische evenwicht.

Het omstreden bouwwerk ligt op 4 m van de grond van de heer DEGRAVE, die in bosgebied ligt, dus op de grens zelf van een bos, het Rome-bos, dat één van de meest gediversifieerde bossen is van de gemeente. De verwerende partij kan bijgevolg niet naar redelijkheid beweren dat "het project de biologische waarde van de plaats geen schade zal toebrengen, aangezien het gebouw opgetrokken zal worden op een stuk grond dat momenteel bestemd is voor landbouw".

De gevolgen voor het bosgebied dat 4 m verder ligt zijn aanzienlijk.

Het bewuste project zal onvermijdelijk leiden tot :

- een vermindering van de waarde van zijn goed;
- een ernstige verstoring van de observatie van de vogelfauna : de heer DEGRAVE, leraar wetenschappen, en zijn drie zonen zijn grote natuurliefhebbers. Die liefhebberij omvat het beheer van biotopen en de observatie van de fauna en de flora waaruit die biotopen bestaan. Ze hebben trouwens een observatiepunt geïnstalleerd in het Rome-bos.
- de catastrofale verzuring van dat gebied door de uitstoot van gassen afkomstig van de kippenstal;
- verhuur als jachtterrein wordt onmogelijk;
- de verplichting om bomen te vellen aan de rand van zijn terrein over een breedte van 30 m, aangezien het risico dat deze omvallen een bedreiging vormt voor de genoemde bestreden constructie;
- een verplichting om het Rome-bos te vellen, gezien het aantal essen dat aangetast is door schorsbrand en het aantal iepen dat aangetast is door tylose (wettelijke verplichting om wat overblijft om te hakken en te verbranden). Er zullen traaggroeiende houtsoorten (eiken en beuken) worden heraangeplant waarvoor het Waals Gewest subsidies toekent. Het zal bijgevolg ongeveer vijftien jaar duren voordat het gebouw opnieuw door het bos aan het zicht wordt onttrokken;
- het niveau van het grondwater van het bos zal zakken : toen de heer DEGRAVE het Rome-bos heeft aangekocht was het volledig beplant met populieren die ondertussen volgroeid waren. Om ecologische redenen en in het belang van een gezond bosbeheer zijn die populieren geveld. Voor privé-eigenaars zijn

populieren de rendabelste teelt (zeer snelle groei en dus een kleine omlooptijd ...).

De artesische put en het draineersysteem rondom het bestreden kippenbedrijf, aangebracht over de hele zuidkant van het genoemde bos, zullen een aanzienlijke daling van het niveau van het grondwater van het bos veroorzaken (zogenaamde hangende waterlaag). Op middellange termijn zal het, mocht overwogen worden om opnieuw over te schakelen naar een louter economisch beheer van het bos, onmogelijk zijn om daar opnieuw populieren te zetten (deze bomen vragen veel water).

- verandering van de vogelfauna : door de komst van een industrieel kippenbedrijf zal de vogelfauna onvermijdelijk veranderen. In de buurt van dergelijke kippenbedrijven verschijnen immers opportunistische vogelsoorten zoals huismussen, spechten en andere kraaiachtigen, die door intersoortelijke concurrentie een negatieve weerslag zullen hebben op de nestbouwende vogels en de trekvogels van deze bossen (distelvinken, goudvinken, snippen, ...).

Bovendien vormen deze beboste gebieden biotopen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en een plaatselijk ecosysteem vormen dat niet meer in het centrum van de gemeente wordt aangetroffen. Een industrieel kippenbedrijf zal dat geheel ernstig verstoren. Dat ecologische nadeel, dat wil zeggen het nadeel voor de wilde dieren en planten, is in talrijke gevallen een afdoende grond geweest opdat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de handeling beval...

6. Weg nr. 8, die niet geasfalteerd is en die de vroegere gemeenten Villers-Le-Temple, St-Séverin en Yernée-Frameux verbindt, vervult een zeer belangrijke sociale functie. Vele voetgangers, fietsers en paardrijders maken er gebruik van. Het is een bevoorrechte wandelweg voor de bewoners van de gemeente. Alle ADEPS-wandelingen van de gemeenten gaan via die weg de vallei in.

Op blz. 3 van zijn verslag over de vorige vordering tot schorsing merkt de auditeur terecht op dat "de bestreden constructie vooral zichtbaar is vanop de zuidelijke helling van de vallei", dat wil zeggen vanop weg nr. 8 en vanop de "route de la Chapelle". Het omstreden gebouw dreigt de omgeving voor alle bewoners en wandelaars te verstoren...

De omstreden constructie is rechtstreeks zichtbaar vanop die weg. Meer nog, door de hogere ligging van de plaats zal het overweldigende karakter van het gebouw ten opzichte van de weg nog wordt versterkt.

7. De exploitatie zal zorgen voor productie van mest. In NANDRIN is er echter al een verzadiging wat het nitraatgehalte betreft (90% in 1995). Die gegevens komen uit het verslag van de Waalse Milieuraad voor de Duurzame Ontwikkeling..., opgemaakt voor de N.V. BAYMONT te Nandrin en gedagtekend 4 juni 1998.

Bovendien zou het eventueel uitrijden van de mest geschieden op een terrein van de heer VAESSEN, op 200 m van een karstpijp die in diezelfde vallei ligt, op minder dan 50 m van verscheidene huizen in de rue de la Chapelle en op een plaats waar de wind vandaan komt voor de huizen van Lava die op ongeveer 150 m liggen. Ook moet worden vastgesteld dat op het plan van het project nergens sprake is van een opslagruimte voor kippenmest.

8. Waterverontreiniging : het omstreden bedrijf zal in het waterwinningsgebied van Villers-le-Temple komen te liggen, dat de voornaamste bron van drinkwater is voor de gemeente, en op 2150 m stroomopwaarts van het waterwinningsgebied van Marnave (verontreiniging van het grondwater). Er bestaat een risico van verontreiniging van het lager gelegen riviertje door het afstromend water, dat niet gezuiverd wordt.

9. Verontreiniging door ammoniak : het dossier van de heer FRANCOIS geeft aan dat er jaarlijks 1.325 kg NH_3 zal worden geloosd, dat wil zeggen 1.745.882 liter zuivere ammoniak in standaardomstandigheden qua temperatuur en druk. Dat gas, waarvan de toxiciteit en de stankhinder niet meer aangetoond hoeven te worden, zal de zuurtegraad van de bossen die in de richting liggen waar de heersende winden vandaan komen (op 4 en 70 m) alleen maar doen toenemen. Op bladzijde 4 van zijn verslag over de vorige vordering tot schorsing wijst de auditeur op de problemen in verband met de stank die waarneembaar is binnen een straal van 100 meter en brengt hij in herinnering dat de woning van de heer VALTER op 150 m ten westen van het bedrijf ligt.

10. Door de bouw van het kippenbedrijf zullen de heren DEGRAVE niet meer via de gebruikelijke weg toegang hebben tot het Rome-bos. De broer van de heer Fernand DEGRAVE en de heer Fernand DEGRAVE zelf hebben ieder vijf jaar geleden de helft van het Rome-bos gekocht, waarbij het zodanig is opgesplitst dat ze beiden konden beschikken over de reeds bestaande erfdienstbaarheid die in het verlengde ligt van de binnenweg die tussen hun twee eigendommen loopt.

Door het omstreden gebouw wordt die erfdienstbaarheid volledig afgesneden, zodat ze gedwongen zullen zijn de wegenstructuur in het Rome-bos volledig te wijzigen. Dat is een moeilijke en dure onderneming in een bebost gebied, waarvoor niet alleen bomen geveld moeten worden, maar ook talrijke stronken uitgetrokken moeten worden over grote oppervlakten. Bovendien moeten de wegen breed genoeg zijn en recht lopen om de afvoer van omgehakte bomen met zware machines mogelijk te maken.

11. Dit bedrijf zal in vele andere opzichten hinder veroorzaken : lawaai (ventilatoren, kippen, hanen en een verkeer van 160 zware voertuigen per jaar), stank,

...

Wat het voertuigenverkeer betreft, klopt de bewering van de verwerende partij niet dat "die plaats vroeger ook hinder ondervond van de werkzaamheden van de landbouwer die zeer vaak met zwaar en lawaaierig landbouwmaterieel moest rondrijden". De betrokken plaats is immers sedert 4 à 5 jaar bestemd als tijdelijk weiland waarop raaigras wordt verbouwd dat twee keer per jaar wordt gemaaid. Bovendien namen de landbouwers, voor die zeldzame keren, de noordwestelijk gelegen asfaltweg om de plaats te bereiken, en niet weg nr. 8."

Overwegende dat de verschillende gegevens die in punt 1 zijn aangehaald, allemaal betrekking hebben op feiten uit het verleden, waarvan de meeste zelfs dateren van vóór de bestreden handeling; dat ze niet in aanmerking kunnen worden genomen;

Overwegende dat het gebouw van verzoeker Valter, waarvan de ligging beschreven wordt in punt 2, toegang heeft tot weg nr. 8, en dus niet ingesloten ligt; dat de aangevoerde waardevermindering niet bewezen is, en in ieder geval een herstelbaar nadeel zou zijn;

Overwegende dat, ook al wijst de in punt 3 aangevoerde omvang van het gebouw erop dat het gaat om een moeilijk te herstellen nadeel, niet is aangevoerd dat aan de hand van dat criterium ook de ernst van het nadeel kan worden beoordeeld;

Overwegende dat, wat punt 4 betreft, uit het plaatsbezoek blijkt dat de woonvertrekken van het gebouw van verzoeker Valter één enkel raam vertonen aan de kant van het omstreden gebouw, en van daaruit de westkant van het omstreden gebouw te zien is, dat wil zeggen, het gebouw in de breedte; dat niet alleen het materiaal waaruit het laatstgenoemde gebouw, en inzonderheid de oostelijke en westelijke gevel, is opgetrokken een opvallende kleur heeft, maar het plan dat ter ondersteuning van de vergunningsaanvraag is ingediend ook voorziet in de aanplanting van een boomscherm, waardoor

het bedrijf aan het zicht vanuit de woning van de laatstgenoemde verzoeker zal worden onttrokken; dat dit onderdeel van het nadeel niet ernstig is en volledig zal verdwijnen als gevolg van de geplande aanplantingen;

Overwegende dat, wat de in punt 5 genoemde verstoring van het ecologische evenwicht betreft, voor geen van de bossen die in de onmiddellijke nabijheid van het bestreden gebouw liggen specifieke beschermingsmaatregelen zijn genomen; dat het vellen van zieke bomen niets uitstaande heeft met het op te trekken gebouw; dat, in de veronderstelling dat de waterhuishouding van de bossen gewijzigd zou worden en de - rendabele - teelt van populieren aldus onmogelijk zou maken, in het verzoekschrift uitdrukkelijk wordt aangegeven dat zulks pas een nadeel zou zijn "mocht overwogen worden om opnieuw over te schakelen naar een louter economisch beheer van het bos"; dat die hypothese volstrekt onzeker is en niet beschouwd kan worden als een nadeel voor verzoeker Degrave, die aan een ornithologisch tijdschrift, waarvan hij een uittreksel heeft opgenomen als bijlage bij de vordering tot schorsing, verklaard heeft die bossen beheerd te hebben "om de ecologische kringloop te versterken en aldus de biodiversiteit te bevorderen"; dat verzoeker evenzo moeilijk de onmogelijkheid om een jachtrecht te verhuren als nadeel kan aanvoeren, aangezien hij verklaart dat hij een tegenstander is van de jacht; dat een wijziging van de vogelfauna, ook al vindt verzoeker dat zeer erg gezien zijn interesse daarvoor, objectief gezien onvoldoende ernstig is om een schorsing te wettigen;

Overwegende dat, wat punt 6 betreft, weg nr. 8, langs waar het gebouw zal worden opgetrokken, over de lengte van het gebouw berijdbaar zal blijven en daarvan gescheiden zal worden door een groenscherm; dat de visuele impact vanop de route de la Chapelle, beperkt is, zoals vastgesteld is kunnen worden tijdens het

plaatsbezoek; dat het gebouw inderdaad opgetrokken wordt in materiaal met een neutrale kleur, en dat de lage en langwerpige contouren ervan overheerst worden door het Rome-bos en de kam van de heuvel, waarover een hoogspanningslijn loopt; dat die contouren trouwens aan het zicht onttrokken zullen worden door een groenscherm; dat het esthetische nadeel niet als ernstig kan worden beschouwd;

Overwegende dat het in punt 7 aangeklaagde uitrijden van kippenmest zou geschieden op terreinen die voor een deel in Nandrin liggen, en voor een deel in Neupré, waarvan de mestopvangcapaciteit met inachtneming van de normen hoger ligt dan de in het vooruitzicht gestelde productie; dat wat dat betreft geen nadeel te verwachten valt;

Overwegende dat volgens het project bij de exploitatie van het bestreden gebouw geen ander afvalwater wordt geproduceerd dan het reinigingswater dat wordt opgevangen in een tank en met de kippenmest wordt uitgereden; dat het afstromend water niet-verontreinigd regenwater is; dat het in punt 8 aangehaalde risico van verontreiniging niet vaststaat;

Overwegende dat het risico van verontreiniging door ammoniak, waarop in punt 9 wordt gewezen, in het milieu-effectrapport als gering wordt beschouwd, en het rapport op dat punt niet betwist wordt; dat, ook al is de stank waarneembaar tot op een honderdtal meter, de woning van verzoeker Valter, die op minstens 130 m ligt, en in de richting die tegengesteld is aan de heersende windrichting, daaraan nauwelijks zal worden blootgesteld;

Overwegende dat de ingesloten ligging waarop wordt gewezen in punt 10, gesteld dat die vaststaat, niet te wijten is aan het omstreden gebouw, maar aan de

configuratie van de grenzen van de eigendommen; dat daaraan een einde kan worden gemaakt door de artikelen 682 en volgende van het Burgerlijk Wetboek toe te passen, zodat dat onderdeel van het aangevoerde nadeel gemakkelijk te herstellen is;

Overwegende dat de hinder die wordt aangevoerd in punt 11 betrekking heeft op de exploitatie van het gebouw en niet op de constructie zelf; dat iedere exploitatie van een soortgelijk gebouw onvermijdelijk enig voertuigenverkeer met zich meebrengt, maar dat zulks een normale last is, die eigen is aan het leven in de maatschappij; dat de ernst ervan maar beoordeeld kan worden ten aanzien van de uitzonderlijke situatie die verzoeker Valter thans geniet, namelijk dat hij de bewoner is van het enige huis dat gebouwd is aan een doodlopende berijdbare weg;

Overwegende dat geen enkel aspect, afzonderlijk of gezamenlijk beschouwd, van het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel als bewezen kan worden beschouwd;

Overwegende dat niet voldaan is aan één van de voorwaarden die vervuld moeten zijn opdat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kan bevelen; dat de vordering tot schorsing niet kan worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken met de nrs. A.84.107/XIII-1135 en A.82.300/XIII-995 worden samengevoegd.

Artikel 2.

Het door Stéphane FRANCOIS ingediende verzoek tot tussenkomst in het kort geding wordt ingewilligd.

Artikel 3.

De vorderingen tot schorsing worden afgewezen.

Artikel 4.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe vakantiekamer, zitting houdend in kort geding, op drieëntwintig augustus 1900 negenennegentig door :

de HH. LEROY, staatsraad, wnd. voorzitter
HARMEL, griffier.

De Griffier,

De wnd. Voorzitter,

P. HARMEL.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.